

Prædiketanker langfredag 29.3.2024

Se program

Stynede træer.

De her prædiketanker er tænkt som en lille meditation; I kan hver især gå ind og ud af den, -og tænke videre. Jeg tager udgangspunkt i de stynede træer på vores alterrude. De fire træer til venstre, som spejler sig ned i vandkanalen.

De er malet med rødbrun farve og noget mere mørkt. Men for at de ikke skulle stå sorte frem, som døde silhuetter, så spurgte Klaus i München, ham der malede John Kørners billede over på glasset, så spurgte han Kørner, om ikke de skulle lægge noget *blåt* på.

Og det giver en helt særlig effekt. For så får træerne liv. Om Klaus vidste, at den blå farve han valgte, også er på de to store mosaikruder, vi har i korets to vægge, og som viser påskens begivenheder, det ved jeg ikke.

Men han har valgt en blå farve, der er klassisk indenfor glaskunst.

Man ser den samme blå farve i de store roset-mosaikker i Notre Dame og i andre katedraler. Og man ser den samme blå farve, i Gedächtnis-kirken i Berlin, den nyere kirke, der står som en eftertanke over kriges grusomheder.

Og så altså her, den samme blå farve. Helt beskedent. I en lille kirke.

Og som farve på træer, uden blade. Træer der har fået kappet mange kviste og grene af.

Jeg har valgt, at vi kunne tænke lidt over de her træer i dag. Som vi sidder og kigger på.

For i vores tekster til i dag, der hører vi to gange om træer.

Hos Esajas er det med et: ”der skyder en kvist af den tørre rod.”

Om et håb, når alt ser dødt, udtørret, umuligt ud. Ingen vækst.

Ingen bevægelse i alt det tørre og livløse. Så skyder der pludselig en lille kvist frem. Lidt grønt og spædt. Som tegn på...

Ja, på hvad?

Esajas sad i sin kvide, sammen med tusindvis andre, som flygtninge, jaget væk fra deres land; 500 år før Jesu fødsel. Og sin kvide tør han håbe. Bare en lille kvist! Ikke store håb om meget frugt og vældigt udbytte. Men en lille kvist. Et spinkelt liv, der viser sig, når man er fortvivlet.

Og når Lukas, langt senere, fortæller om den sidste dag i Jesus liv, så lader han ham sige: ”*hvis I gør sådan med det grønne træ, hvad vil der så ikke ske med det visne?*”
De ord har altid ramt mig.

Jeg synes, de indrammer hvad langfredag er. Og jeg synes, de giver en retning for, hvordan vi kan forstå langfredag.

At Jesus i sin egen lidelse, på vej til at blive slået ihjel, kan se, at det her vanvid, det går ikke kun ud over ham.

Hans medfølelse med andre. Hans overskud til at se udover sin egen skæbne. Og se - og sige - at der er en dødsrus, som ind mellem griber mennesker. Som et bæst, vi underkaster os. Og ingen kan vide sig sikker. Man bagefter, efter død og ødelæggelse, så er der kø ved håndvaskene. Vi vasker hænder i ”hyklevand” -som Kingo siger.

”Gør man sådan med det grønne træ, hvad vil man så ikke gøre med det visne?”. Jeg tror ikke, at Jesus mener at andre mennesker er visne, for sådan plejede han ikke at sige. Men jeg tror, at det er for at sætte ham som det grønne træ i perspektiv. At hans død kan sætte et nyt slags liv. Et nyt slags håb.

Måske det spinkle håb, at vi må få lært, hvor vanvittigt det er at sætte dødsmaskinen i gang.

Og når dem, der lider og har *mistet i tal, vi ikke fatter*, så kan der være sået en nyt frø til næste krig, -30-40 år senere. Krig slår ihjel, mens den er i gang, - og den sætter dødsmærker langt frem. Hvis ikke vi arbejder for fred.

”Gør man sådan ved det grønne træ, hvad vil man så ikke gøre ved det visne?”

Det synes jeg er langfredags vigtigste budskab: kom til fornuft!

Og træerne på vores rude...

Er de stynede? Altså blevet beskåret? Og af hvem?

Første gang man ser et stynet træ, sådan et træ der virkelig er blevet kraftigt beskåret, så kan man blive helt forskrækket. Og tænke: hvad er det for en massakre?

Så var der gerne nogle voksne, der ku fortælle én, at det var for at give træet mere styrke. Flere kræfter.

At man beskærer et træ for at det kan bruge sine kræfter på at sætte mere frugt. Og derfor fjerner man smågrene og kviste.

Når jeg ser på vores stynede træer på alterruden, så kan mine tanker gå to veje. Plus alt det imellem...men jeg tager her de to yderligheder.

Enten tænker jeg, hvis jeg er i et træet humør, i en tilstand af opgiveness overfor den elendighed der er, - den store elendighed og de mange små elendigheder- så kan det slå mig: ”ja, det må gå som det kan.” Jeg orker ikke. Jeg er selv som et stynet træ, der står her og prøver at suge næring og vand. Men der skyder ikke meget grønt frem, ikke meget overskud og liv frem. ”

Der kan også komme lidt handling, af indignation, hvor jeg så tænker: ”jeg passer bare min egen husholdning, og prøver at håndtere konflikter. ”

Det er ikke noget rart sted at være, nogen af de steder.

Men i dag tør jeg godt sætte ord på det, for jeg tror, at der måske er andre, der indimellem kan mærke noget af den samme slags mismod, -en snert af det.

Og så er der de helt andre slags tanker, der kan slå mig, når jeg ser på de stynede træer.

Og det er, at nok ser de livløse ud, men de er ikke døde.

Uventet vil de pludselig stå med grønne blade. Og sætte frugt. For der er gravet omkring dem, så vandet kan komme til.

Og når jeg er i den slags tanker, så opdager jeg også, at der er fire træer, og der vil være flere langs vandkanalen i det perspektiv, der går langt ud i horisonten, uden at vi lige kan se dem. Og så tænker jeg: ”jeg er jo ikke alene; vi er mange, vi er sammen; jeg er en del af en række af mennesker og liv. Og vi har hinanden. Og er der stynede træer, som måske er lidt langsomme og ikke lige er de første til at sætte nye blade, så vil de andre hjælpe til. Sende beskeder gennem rodnettet, -som man nu ved, at de gør.

At rudens stynede træer vil sætte frugt, det har John Kørner ikke været i tvivl om, tror jeg. For der er en overvældende regn af frugt. Æbler som kommer regnende ned. Af alle slags. Sunde, eller med skurv, eller med pletter. Hele eller spist lidt af. Alle slags æbler. Og nogen vil sætte ny frugt, for de har kerner. Nogle af æblerne, kan man se, er på vej til at ”gå til”, så kernerne kan komme fri. De får måske et sted i jorden, så de kan sætte nyt liv. Andre bliver måske spist af en mus eller en fugl. Hvert æble er til gavn, på hver sin måde.

Så jeg ser de stynede træer og de mange æbler som et realistisk billede på vores tilværelse. Et poetisk billede af vores virkelighed.

Hvor vi ikke vil slippe håbet om det gode, -eller snarere: hvor håbet ikke vil slippe os. Det giver ikke slip på os! Håbet udsprang af det grønne træ. Fra medfølelsen med andre. Og det lever.

Amen.